

Győri Ítéltábla

Pf.II.20.136/2021/5.

A Győri Ítéltábla a dr. Téglásy Balázs László ügyvéd (cím9) által képviselt Felperes1 (Cím2) I.r. és Felperes2 (Cím2) II.r. felpereseknek a dr. Dancs Gergely ügyvéd (cím10) által képviselt Alperes1 Zrt. (Cím1) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és járulékai iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2021. június 14. napján kelt 15.P.20.109/2020/38. számú ítélete ellen a felperesek részéről 39. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a per főtárgya tekintetében helybenhagyja, míg a felperesek által az alperesnek egyetemlegesen fizetendő elsőfokú perköltséget 381.000,- (háromszáznyolcvanegyezer) Ft-ra leszállítja.

A felperesek személyes költségmentessége folytán le nem rótt 926.600 (kilencszázhuszonhatézer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperesek kölcsönt kívántak felvenni az alperesi pénzügyintézetétől, 2008. július 29-én nyújtották be hitelkérelmüket devizában (svájci frankban) nyilvántartott jelzálogtípusú, 15 millió forintos hitelre húsz éves futamidővel. Ezzel egyidejűleg, a kérelem részeként kockázatfeltárási nyilatkozatot írtak alá, amely tartalmazta, hogy az alperes a felperesek által forintban igényelt, de devizában nyilvántartott kölcsön összegét a folyósítás napján érvényes, az OTP Bank Nyrt. által alkalmazott deviza vételi árfolyamon számítva forintban folyósítja. A felperesek a kölcsönt forintban törlesztik és az alperes az egyes törlesztőrészletek forintösszegét az OTP Bank Nyrt. által alkalmazott, az esedékesség napját megelőző napon érvényes deviza eladási árfolyam alapján határozza meg. Kijelentették a felperesek, hogy tudomásuk van arról, hogy a kölcsönszerződésben rögzített deviza árfolyama – CHF esetében bármilyen irányban és bármilyen mértékben – napról-napra változik, ezért az esedékesség napján megfizetendő törlesztőrészlet forintösszege előre nem megállapítható. Amennyiben a folyósítás napján érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyama gyengül, a devizában megállapított törlesztőrészletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. A felperesek nyilatkoztak arról is, hogy a fentiekre figyelemmel a devizában nyilvántartott kölcsön folyósítását úgy kérik, hogy az árfolyamváltozásokból eredő kockázat jellegét megértették és a felmerülő kockázatot viselik. Kijelentették azt is, hogy az alperessel

szemben az általa alkalmazott vételi és eladási árfolyamok kockázatából eredően igényt nem érvényesítenek.

[2] A felperesek hitelkérelmére a felperesek mint adósok és zálogkötelezettek, valamint az alperes mint hitelező és zálogjogosult között 2018. augusztus 28-án közjegyzői okiratba foglalt devizában nyilvántartott jelzálog-típusú kölcsönszerződés jött létre, amelyben az alperes 14.450.000 forint összegben vállalta a kölcsön folyósítását. Tartalmazta a szerződés, hogy az alperes a kölcsönt, annak ügyleti kamatát, a kezelési költséget, a késedelmi kamatot és az egyéb költségeket a folyósítást követően devizában állapítja meg (I. pont). A forintban meghatározott kölcsönösszeg devizában történő megállapítására a folyósítás napján érvényes, az alperes által alkalmazott deviza vételi árfolyamon kerül sor, amelyről a felperesek a folyósítási értesítőben kapnak tájékoztatást (I.1. pont). Tartalmazta ezen felül a kölcsönszerződés az induló teljes hiteldíjmutató (továbbiakban: THM) értékét (évi 7,81%), az ügyleti kamat szerződés aláírásakor mértékét (évi 4,95%), a folyósítás napjától fizetendő kezelési költség mértékét (évi 2,04%, II.2. pont), a futamidő adatát (20 év), a törlesztőrészletek számát és a kölcsön lejáratát (240 db, 2028. szeptember 30.), továbbá 2008. augusztus 26-i deviza eladási árfolyam figyelembevételével a szerződéskötés napján a törlesztőrészlet összegét (536 CHF).

[3] A szerződés III.2. pontjában kikötötték a felek, hogy a felperesek az első száz részlet tekintetében csak a hiteldíjat (kamatt, kezelési költség) kell megfizessék (türelmi idő), a hiteldíj minden hónap 4. napján esedékes egyenletes törlesztéssel. A szerződő felek megállapodtak abban, hogy öt éven keresztül – az esetleges kamatt, kezelési költség- és árfolyamváltozásokra tekintet nélkül – a kölcsönnek havi törlesztő részlete állandó: fix törlesztő részlet. A türelmi idő leteltével a felperesek a hátralévő futamidő alatt mind a tőke, mind a hiteldíj tekintetében kötelesek egyenletes törlesztésre minden hónap 4. napi esedékességgel. Az alperes az egyes törlesztőrészletek forintösszegét az esedékesség napját megelőző napon érvényes, az alperes deviza eladási árfolyama alapján a hirdetményben közzétett kamatláb és a még hátralévő futamidő alapján havonta határozza meg.

[4] A szerződés III. pontja tartalmazta, hogy a felek megállapodnak abban, hogy a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés alapján a felperesek terhére mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében, annak közokirati tanúsításaként a felperesnek az alperesnél vezetett számlái és vonatkozó bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt elfogadják. A felperesek alávetették magukat annak, hogy a közjegyzői okirat szerint a terükre fennálló kölcsön- és egyéb járuléktartozás összegét esetleges végrehajtási eljárásban a közjegyző a fentiek szerint tanúsítsa.

[5] A szerződés V.4. pontja a felperesek nyilatkozataként tartalmazta, hogy tudomásul veszik, a forint/deviza árfolyam piaci mozgásából adódóan felmerül a veszteség kockázata. Tudomásuk van arról, hogy a futamidő alatt a folyósítás napján érvényes, az alperes által alkalmazott forint/deviza árfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülése esetén a devizában megállapított törlesztőrészletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ők viselik. Kijelentették egyúttal, hogy az árfolyamkockázatból adódó veszteség lehetőségét gondos megfontolás tárgyává tették és fizetőképességüknek megfelelően mérlegelték.

[6] Az alperes a 2008. szeptember 9-i folyósítási értesítőben tájékoztatta felpereseket, hogy azon a napon érvényes deviza vételi árfolyam szerint, 97.045 svájci franknak felel meg a folyósított kölcsön összege, az induló havi törlesztő részlet összege 77.970.- forint.

[7] A perbeli kölcsönszerződéssel összefüggésben a jogszabályon alapuló elszámolás megtörtént, az felülvizsgáltként minősül.

[8] A felperesek keresetükben a felek közötti kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérték több okra hivatkozással. Álláspontjuk szerint a kölcsönszerződés I.1. és III.2. pontjai a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 213. § (1) bekezdés a) és e) pontjaiba ütközik, ezért semmis, mert a szerződés nem tartalmazza svájci frankban a szerződés tárgyát, az csak később, a folyósításkor rögzülhetett az akkori árfolyam szerint, így az a szerződéskötés időpontjában ki sem volt számolható. A szerződés továbbá a türelmi idő lejártát követően a törlesztő részletek összegét, továbbá a törlesztési időpontokat sem határozza meg. Álláspontjuk szerint a szerződésnek az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezése (V.4.pont), a kezelési költség kikötése (II.2. pont), valamint a szerződés III. pontjában lévő közjegyzői ténytanúsítványra vonatkozó rendelkezése is tisztességtelen a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209. § (1) bekezdése és 209/A. § (2) bekezdése alapján. Előadták, hogy a szerződésnek az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatása nem felel meg az rHpt. 203. §-ában foglalt tartalomnak, a 2/2014. PJE jogegységi határozatnak és az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) határozatainak. A tájékoztatás szövege nem világos és nem egyértelmű, nem derül ki, hogy a kockázat valós, gyakorlatilag korlátlan mértékű, az hogyan hat a törlesztőrészlet összegére, mi annak a gazdasági hatása a fizetési kötelezettségre. A kezelési költség kikötésének tisztességtelenségét pedig arra hivatkozással állították, hogy egyrészt nincs mögötte alperesi szolgáltatás, másrészt, ha nyújtott is szolgáltatást, annak ellenértéke nem függhet a devizapiaci mozgásoktól, így a kezelési költség devizában történő meghatározása burkolt kamatigényt jelent. Jogkövetkezményként kérték a kölcsönszerződés érvénytelen részek nélküli érvényessé nyilvánítását akként, hogy az alperes felé fennálló tartozásuk 2015. január 30-án 11.158.542 forint.

[9] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy maradéktalanul eleget tett az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségének. Már a szerződés aláírása előtt egy hónappal a felperesek részletes tájékoztatást kaptak arról külön nyilatkozatban, amit alá is írtak. A tájékoztatás mind az rHpt. 203. §, mind a 6/2013. és 2/2014. számú PJE jogegységi határozatban foglaltaknak megfelelt, egyértelmű, érthető és világos volt. A felperesek számára mindebből az is kiderült, hogy a kedvezőtlen változás akár jelentős terhet is jelenthet a törlesztésre, továbbá annak nincs felső határa. Miután a tájékoztatásnak nem kellett kiterjednie a változás mértékére, az a tény, hogy a későbbiekben jelentősen megemelkedett a deviza árfolyama, nem írható az alperes hátrányára. A kezelési költséggel összefüggésben arra hivatkozott, hogy az rHpt. 212. §-a és a 2. sz. mellékletének 10.3. pontja szerint ennek elszámolására jogszabály biztosított lehetőséget a pénzügyi intézet számára, így a 250/2000. (XII.24.) Kormányrendelet, továbbá az rHpt. 210. § (5a) bekezdése később megerősítette a kamat jellegű kezelési költség elszámolhatóságát. Mivel a kölcsön devizában van nyilvántartva, az utána százalékos mértékben felszámított költségátalány is változik az árfolyam mozgásával, ezért indokolt a kezelési költséget is deviza alapon meghatározni.

[10] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 715.760 forint perköltséget. Határozatának indokolása szerint elsőként azt tisztázta, a felpereseknek tudomásuk volt-e arról, hogy a deviza alapú hitel konstrukciója mit jelent, az milyen kockázatot rejt magában a forintkölcshöz képest, erről milyen tájékoztatást kaptak, milyen tudattartalommal vállalták ezen konstrukció szerint a szerződéskötést. Ennek során az elsőfokú bíróság figyelemmel volt arra is, hogy a felperesek 2005. novemberben és 2008. májusban már vettek fel a tagságukkal működő betéti társaság javára deviza alapú kölcsönt, vagyis a konstrukció lényegével, annak forintkölcstől való különbözőségével, az abban rejlő kockázattal tisztában kellett, hogy legyenek. A felperesek hivatkozása szerint arra voltak tekintettel, hogy a kölcsön kamata jóval kedvezőbb volt a forintkölcshöz képest, így a törlesztő részlet összege is alacsonyabb volt, és azt tudták, hogy öt évig fix 95.000 forintot kell fizetniük. Arról semmilyen tájékoztatást nem kaptak, hogy a részlet összege az árfolyam változása miatt emelkedhet, a külön árfolyamkockázati tájékoztatást sem ismertették számukra, csak aláírták az adatlapot. Állításuk szerint a közjegyző nem olvasta fel a szerződést, nem ismertette annak lényegét sem, csak a kölcsön összegéről, futamidőről, részletek fizetéséről beszélt, számukra az árfolyamkockázatról szóló tájékoztató szöveg sem volt érthető. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperesek előadásából megállapítható, hogy tudomásuk volt arról, hogy a forint hitelhez képest más konstrukciót jelent a deviza alapú hitel, annak kedvezőbb a törlesztése, ezen túl a türelmi idő alatt öt évig csak a kamatot és kezelési költséget kell fizetniük. A felperesek úgy döntöttek, ha ez a legkedvezőbb törlesztési konstrukció a pénzügyintézet tájékoztatója szerint, akkor ezt választják, tudva, hogy az árfolyam változása később befolyásolhatja a részlet összegét. A felperesek abban bíztak, hogy az árfolyam csak minimális mértékben fog változni, ami nem veszélyezteti teljesítőképességüket.

[11] A szerződéskötés körülményeiről, az alperes és a közjegyző által adott tájékoztatásról a felperesek indítványára az elsőfokú bíróság tanúként hallgatta ki Tanú1 ügyintézőt és Tanú2 közjegyzőt előtt eljáró alperesi alkalmazottat. Az előbbi tanú az általa alkalmazott általános gyakorlat alapján úgy nyilatkozott, hogy az ügyfél elmondta, hogy milyen összegű kölcsönre van szüksége, havonta milyen összegű törlesztést tud vállalni, és ennek alapján tudtak különböző ajánlatokat adni, kalkulációt végezni, hogy az adott kölcsön mellett, milyen konstrukció szerint, hogyan alakul a fizetési kötelezettség. A deviza alapú kölcsön kamata, így a részlet összege jóval kisebb volt, mint a forintkölcshöz képest, de ennek a konstrukciónak az árfolyam változásából eredően kockázata is volt, amit elmagyarázott az ügyfeleknek. Így elmagyarázta a deviza nyilvántartás lényegét, az árfolyamkockázat hatását a törlesztő részlet összegére, az ügyfélre volt bízva, milyen részletességgel olvassa el ezen túl a külön tájékoztatót, és ha kérdésük volt, vagy valamit abból nem értettek, akkor azt külön elmagyarázta. A tanú előadta, fix törlesztés esetén elmondta, hogy az öt éves türelmi idő alatt ugyan csak a kamatot és kezelési költséget kellett fizetni, de az árfolyam időközben történt változása miatt, annak összege változhatott, amit az öt év lejártát után a pénzügyintézet az új részlet összegénél számolt el. A változást nem tudták kikalkulálni, annak mértéke nem volt előre ismert, csak arról tudtak tájékoztatást adni, hogy ennek hatására változhat a részlet összege. Tanú azt is elmagyarázta, hogy a törlesztő részlet összegét a bank a folyósításkor érvényes árfolyamon számolja el és tartja nyilván, arra ugyanakkor nem emlékezett, hogy a változás mértékénél a jelentős kifejezést használta-e. Tanú2 tanú csak arra tudott nyilatkozni, hogy a közjegyzőnek az volt a gyakorlata, hogy felolvasta a szerződést, ami húsz percet vehetett igénybe.

[12] A felpereseknek az elsőfokú bíróság rPp. 3. § (3) bekezdésében foglalt tájékoztatás ellenére további bizonyítási indítványa nem volt arra, hogy a külön tájékoztató és a szerződés rendelkezései ellenére nem kaptak részletes, közérthető tájékoztatást a konstrukcióról, az árfolyamkockázat lényegéről. A felperesek és a tanúk nyilatkozatai alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesek a kedvezőbb törlesztésben bízva döntöttek arról, hogy forint hitel helyett deviza alapú hitelt vesznek fel. Tudták, ez azt jelenti, hogy ugyan forint összegben kell majd teljesíteniük, de devizában van nyilvántartva a mindenkor kölcsön összege, ezért a törlesztés mindig az adott árfolyam függvényében változik. A felperesek tisztában voltak azzal is, hogy az első öt évben kizárólag kamatot és kezelési költséget kell fizetniük, majd a lakástakarékpénztári befizetésük elszámolása után kell a tőkére is teljesíteniük. Mindezek alapján megállapítható, hogy egyfelől felperesek a szerződés lényeges feltételeit ismerték, másfelől azt elfogadva, annak megfelelően kívántak szerződni az alperessel.

[13] A felpereseknek a perbeli szerződés rHpt. 213. § (1) bekezdésére alapított érvénytelenségi hivatkozását, és a ténytanúsítvánnyal kapcsolatos rendelkezésére vonatkozó keresetét is alaptalannak találta az elsőfokú bíróság.

[14] Az árfolyamkockázattal kapcsolatban rámutatott, hogy a Kúria iránymutatása alapján a szerződéskötésekor fennálló körülményeket, feltételeket lehet vizsgálni az érvénytelenségi ok tisztázása során, ezt követően bekövetkezett változásokat (árfolyam emelkedése) nem lehet figyelembe venni. Az árfolyamkockázat korlátlan mértékű adóssra telepítését nem zárta ki semmilyen jogszabály, ettől nem ütközik a szerződés jogszabályba, a konstrukció nem jóerkölcsbe ütköző. A szabályozás tisztességességét kellett ezért vizsgálnia a 2/2014. PJE jogegységi határozatban foglaltak alapján. Eszerint a tisztességtelenség csak akkor vizsgálható, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma nem volt világos, nem volt érthető. Ha a fogyasztó a tájékoztatás alapján alappal gondolhatta úgy, hogy a kockázat nem valós, vagy csak korlátozott mértékben terheli őt, a kockázatnak van egy maximuma, a tisztességtelenség megállapítható. Ez a helyzet állhat fenn különösen, ha az árfolyamváltozás várható alakulásáról, maximális mértékéről a pénzügyi intézmény képviselőjétől konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő, később azonban tévesnek, valótlannak bizonyult tájékoztatást kapott, de utóbbi körülményeket a fogyasztónak kell bizonyítania.

[15] Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az alperes kockázatteltáró nyilatkozata, továbbá az azt kiegészítő, szerződéses rendelkezések közötti tájékoztató teljes egészében megfelel a rHpt. 203. §-ában foglaltaknak. Az egyfelől részletesen elmagyarázza az árfolyam változásának hatását a törlesztő részletre, és kitér arra is, hogy az árfolyam akár jelentős mértékben is emelkedhet, ami fokozott kockázatot jelent az adós számára, továbbá felhívja adós figyelmét arra is, ha az árfolyam változása miatt a fedezetként lekötött ingatlan értéke és a fennálló tartozás aránya egy meghatározott mértéket meghalad, a fogyasztónak további fedezetet kell biztosítania. Az alperes a kockázatteltáró nyilatkozatban részletesen tájékoztatta a felpereseket az árfolyamkockázatról, illetve annak lehetséges hatásairól. Megállapítható tehát, hogy a felperesek érdekeit, korrekt és teljes körű tájékoztatásukat szem előtt tartva, azzal a céllal, hogy a szerződés megkötéséről a későbbi kockázatokat, terheket is felmérve dönthessenek, tájékoztatta őket már egy hónappal a szerződés megkötése előtt a későbbi - esetleges - terheikről. Ezzel tájékoztatási, együttműködési kötelezettségének - a

konkrét jogszabályi előíráson túl is - eleget tett, ami éppen a felperesek érdekeit szolgálta. Az ilyen tájékoztatás tisztességtelensége kizárt. A felperesek, ha a tájékoztatót figyelmesen nem olvasták át, nem tettek fel kérdéseket, e mulasztásuk az alperes hátrányára nem írható. A 6/2013. PJE jogegységi határozat szerint a fogyasztó ezen mulasztása az ő terhére esik, ugyanis minimálisan elvárható, hogy a szerződést alaposan áttanulmányozza, a rendelkezésekről magyarázatot kérjen. Utalt arra, hogy az alperes tájékoztatása megfelelt az EUB C-51/17., C-227/18., C-186/16. és C-51/17. számú határozataiban foglaltaknak is, és a felek részéről hivatkozott uniós döntések a Kúria jogegységi határozataiban foglaltakkal ellentétes, más értékeléseket nem tartalmaznak, a 13/93/EGK irányelvben (a továbbiakban: fogyasztóvédelmi irányelv) előírt világos és érthető megfogalmazás elvével összhangban lévőknek értékelhető az alperesi szerződéses tájékoztatás. Az elsőfokú bíróság mindezek alapján az árfolyamkockázattal kapcsolatos érvénytelenségi hivatkozást is megalapozatlannak találta.

[16] A kezelési költség kikötésének tisztességtelenségével kapcsolatban rögzítette, hogy a Győri Ítéltábla Pf.I.20.065/2016/5/I. számú ítéletében részletes jogi okfejtést adott, ahol jogszabályi rendelkezésekre hivatkozással levezette, hogy miért jogosult a pénzintézet a kezelési költség érvényesítésére, milyen ellenszolgáltatást nyújt annak ellenében. Ezzel összhangban állapította meg az EUB C-621/17. számú ítélete azt, hogy annak alkalmazása nem tisztességtelen, és nem okoz jelentős egyenlőtlenséget a fogyasztó hátrányára. A szerződés I. pontjának második bekezdése arról rendelkezik, hogy az alperes a kölcsönt, annak ügyleti kamatát, kezelési költséget, késedelmi kamatot, és az egyéb költségeket devizában tartja nyilván. A teljesítések időpontja szerinti elszámolások a hirdetményben közzétett deviza vételi és eladási árfolyamok alapján történnek. Az alperes a kölcsönt devizában tartja nyilván, ebből következően annak járulékait is ugyanezen devizanemben számolja el, így a teljes hiteldíjmutatót és annak részét képező kezelési költséget is. Mindazok mellett, hogy ezt jogszabály nem tiltotta, indokolt is, hiszen a járulékok a tőke százalékos mértékében lettek az általános gyakorlat szerint meghatározva, azokat százalékos kulcs szerint tudja az alperes elszámolni. Ebben a szabályozási rendszerben nem tisztességtelen, ha alperes nem fix és forint összegben határozza meg a kezelési költség mértékét. Ezért a felperesek által hivatkozottak alapján a kezelési költségre vonatkozó szerződéses rendelkezést sem találta tisztességtelennek.

[17] Az elsőfokú bíróság a pervesztes felpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes elsőfokú eljárásban felmerült perköltsége megfizetésre, amely 334.757 forint ellentmondási illetékből, valamint – 11.158.542 forint pertárgyérték alapulvételével megállapított – 381.000 forint ügyvédi munkadíjból áll, utóbbit a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-a alapján határozta meg.

[18] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetüknek megfelelő ítélet meghozatalát, másodlagosan a jogalap, az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás körében közbenső ítélet meghozatalát és az összegaszerűség tekintetében az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, harmadlagosan az alperes részére megállapított perköltség leszállítását, és ennek megfizetésére részletfizetés biztosítását kérték. Az árfolyamkockázatról adott tájékoztatást illetően arra hivatkoztak, hogy ebben a kérdésben az elsőfokú bíróság „komplex képet nem vont le a tájékoztatás módjából, minőségéből, és nem vette figyelembe, hogy a tájékoztatás minőségének mércéje az alkalmasság, s az, hogy a pénzügyi intézmény a

megfelelő döntések meghozatalát segítse elő”. A tájékoztatásnak ki kell terjednie „legalább a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének, valamint a kockázatról akként szükséges tájékoztatást adni, hogy egyértelmű legyen a részletek visszafizetése gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat.” Az EUB határozataiban is kimutathatóan „egyre mélyebben kibontott” értelmezés eredményeként a jelen ügyben adott tájékoztatás nem felel meg a követelményeknek. Hivatkoztak a Győri Ítéltábla Gf.IV.20.100/2019/7/I. számú közbenső ítéletében, és a Fővárosi Törvényszék 7.G.41.628/2016/46. számú ítéletében foglaltakra. Idéztek továbbá a Horvát Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának – közelebről meg nem jelölt – ítéletéből, amely „a fogyasztói irányelvől, mint a fogyasztóvédelem legalapvetőbb szabályaiból indult ki,” és amelyet közvetlen hatállyal is alkalmazni szükséges.

[19] A kezelési költség tekintetében előadták, hogy az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes kezelési költség felszámítására jogosult, az önmagában nem ütközik jogszabályba, és a kezelési költség nem okoz jelentős egyenlőtlenséget a fogyasztó számára. Arra hivatkoztak azonban, hogy az EUB C-621/17. számú ítéletében foglalt megállapításai alapján a Kúria a „2020. február 26-án kelt” – a fellebbezésben azonosításra alkalmas módon meg nem jelölt – ítéletében azt a megállapítást tette, hogy a tisztességtelenségi vizsgálatot érdemben szükséges lefolytatnia az eljáró bíróságoknak, és a fellebbezésükben idézték az általuk hivatkozott ítélet indokolásának egyes részeit. Véleményük szerint a Kúria tehát azt fejtette ki a döntésében, hogy érdemi vizsgálat nélkül nem állapítható meg az, hogy a kezelési költség az rPtk. 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen vagy sem, a kezelési költség tekintetében – THM-re, kamat és kezelési költségek átlagos mértékére kiterjedő – összehasonlító vizsgálat eredményeként állapítható meg csak ilyen következtetés.

[20] Az elsőfokú perköltség tekintetében arra hivatkoztak, hogy az alperes nem jogosult érvényesíteni velük szemben a bírósági meghagyással szemben előterjesztett (334.757 forint összegű) ellenmondási illetéket, hiszen az a saját mulasztásával felmerült költség. Ezért ebben tévesen marasztalta őket az elsőfokú bíróság, aminek összegével kérték az alperes részére megfizetendő elsőfokú perköltség csökkentését.

[21] A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[22] Az ítéltábla előrebocsátja, hogy a másodfokú eljárásban a felperesek a szerződés teljes érvénytelenségére már nem hivatkoztak, és az elsőfokú eljárásban előterjesztett, a perbeli szerződés több pontját is támadó keresetükből a fellebbezésükben már kizárólag az árfolyamkockázati tájékoztatás és a kezelési költség tisztességtelensége miatt, arra hivatkozással támadták az elsőfokú ítéletet. Ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét is e körben bírálta felül (Pp. 253. § (3) bekezdés), nem érintve a szerződés teljes érvénytelenségének megállapítására irányuló, és a perbeli szerződésnek a fellebbezésben már nem támadott kikötései tekintetében a keresetet elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést.

[23] Az így elbírált fellebbezés a per főtárgya tekintetében nem alapos; míg az elsőfokú perköltséget érintő részében alapos.

[24] Az elsőfokú bíróság az általa lefolytatott bizonyítási eljárásban beszerzett bizonyítékokat a Pp. 206. §-a szerint helyesen, okszerűen összességükben értékelve a perben

releváns tényeket helyesen állapította meg, és abból helytálló jogi következtetést levonva, a per főtárgya tekintetében érdemben helyes döntést hozott, amivel az ítéltábla egyetért.

[25] Az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázatról adott tájékoztatásról helyes álláspontot foglalt el. Ennek körében az ítéltábla rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság helytálló megállapítása szerint az árfolyamkockázatról való tájékoztatás tisztességtelenségének vizsgálata során annak nincs jelentősége, hogy a felperesek az általuk nem vitatottan aláírt tájékoztatást ténylegesen elolvasták-e, vagy azt milyen figyelmesen olvasták el. A tájékoztatás tisztességes, vagy tisztességtelen jellege ugyanis nem a felperesek egyéni tudattartamától, képzettségétől, megítélésétől függ, hanem az az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettekkel egyezően a figyelmes, észszerű, gondosan eljáró „átlagos” fogyasztó mércéhez igazodik.

[26] Az elsőfokú bíróság által részletesen ismertetett követelményrendszernek a felperesek keresetével támadott szerződéses feltételre konkretizált alkalmazása körében hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a felperesek az árfolyamkockázat viseléséről nem egyedül és első ízben az aláírt kölcsönszerződés vizsgált pontjából (V.4.) szereztek tudomást, hanem az alperestől már a szerződéskötést megelőzően tájékoztatást tartalmazó iratot kaptak az árfolyamkockázat mibenlétéről, az általuk aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat szerint.

[27] A felek közti kölcsönszerződés ismertetett kikötései, valamint a szerződéskötés előtt aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat együttesen meghatározott tartalma alapján a felperesek – az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéjén keresztül – nemcsak azt vehették számításba, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, de fel kellett ismerjék annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésének nincs felső határa, az korlátlan. A korlátlan árfolyamkockázat viselésére vonatkozóan az alperes részéről nyújtott tájékoztatás teljesítette a világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság követelményét, ebből következően nem volt megállapítható a keresettel támadott főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses kikötés tisztességtelensége [rPtk. 209. §]. Az ítéltábla utal arra is, hogy az alperesnek az árfolyamkockázattal kapcsolatos, a jelen perbeli szerződésben írtakkal teljesen azonos tartalmú tájékoztatását már több, köztük a jelen bíróság, és a Kúria is többször vizsgálta. Utóbbi – egyebek mellett – a Gfv.VII.30.407/2020/5. sorszámú ítéletében a perbelivel a tartalmát és a lényegét tekintve mindenben megegyező kockázatfeltáró nyilatkozat és szerződéses rendelkezések tekintetében jutott szintén arra a következtetésre, hogy az nem tisztességtelen.

[28] A kezelési költség tekintetében az ítéltábla leszögezi, hogy a felperesek keresetükben e kikötés tisztességtelenségét kizárólag arra alapították, hogy egyrészt nincs mögötte alperesi szolgáltatás, másrészt annak devizában való felszámítását tartották tisztességtelennek. Az elsőfokú bíróság nem tekintette a kezelési költséget a főszolgáltatás ellenszolgáltatásának, ezért – a fellebbezési hivatkozással ellentétben – érdemben vizsgálta, hogy a kezelési költségre vonatkozó kikötés a felperesek által hivatkozott okokból tisztességtelen-e. Ennek az érdemi vizsgálata után jutott arra a következtetésre, hogy a kezelési költség kikötése a felperesek által hivatkozott okokból nem tisztességtelen, mert egyrészt van mögötte alperesi szolgáltatás, másrészt annak devizában való felszámítása sem tisztességtelen. Az ítéltábla ebben a körben egyetértett az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel, ezért azokra csupán visszautal.

[29] A felperesek a fellebbezésükben az elsőfokú ítélet fenti megállapításait nem tették vitássá, csupán arra hivatkoztak, hogy az aránytalanságot vizsgálni kell. A Kúria iránymutatása szerint (Gfv.VI.30.088/2020/10. számú eseti döntés) az EUB C-621/17. számú ítéletét akként kell helyesen értelmezni, hogy a kezelési költség kikötése egyéb feltételek esetén is csak akkor lehet tisztességtelen, ha az aránytalanul megnöveli a fogyasztó fizetési kötelezettségét. Az arányosság vonatkozásában pedig azt szükséges vizsgálni, hogy a kamat és a kezelési költség együttesen olyam mértéket ér-e el, amely az adott időben alkalmazott piaci kamatszintet jelentősen meghaladja. A felperesek ugyanakkor a kezelési költség aránytalanságára sem az elsőfokú eljárásban, de még a fellebbezésükben sem hivatkoztak, ilyen tényelőadást egyáltalán nem tettek, csak az általuk megjelölt eseti döntésre hivatkoztak. Ebből következően az elsőfokú bíróságnak ezt az elsőfokú eljárásban nem is kellett vizsgálnia, így a felperesek által a fellebbezésükben idézett eseti döntésben megjelölt okból a perbeli szerződés kezelési költségére vonatkozó kikötése nem tekinthető aránytalannak, ezáltal tisztességtelennek.

[30] Mindezek alapján a fellebbezésben előadottak a per főtárgya tekintetében érdemben helyes elsőfokú ítélet megváltoztatására nem adnak alapot.

[31] Arra ugyanakkor a felperesek fellebbezésükben az elsőfokú perköltséget illetően helytállóan hivatkoztak, hogy a bírósági meghagyással szembeni ellenmondás illetékét (334.757 forint) a másik félre áthárítani nem lehet (rPp. 136/A. § (2) bekezdés.) Ezért ennek összegét az elsőfokú bíróság a felperesek elsőfokú eljárásban mutatkozó teljes pervesztessége ellenére tévesen számította hozzá az alperesi perköltséghez, annak összegével az alperest megillető elsőfokú perköltség összegét le kellett szállítani. A felperesek fellebbezésükben semmilyen indokát nem adták a perköltségére vonatkozóan előterjesztett részletfizetési kérelmüknek, ezért azt az ítéltábla alaptalannak találta.

[32] Az ítéltábla a fellebbezést az rPp. 256/A. §-a alapján tárgyláson kívül bírálta el, és az elsőfokú ítéletet – a kifejtettek alapján – az rPp. 253. § (2) bekezdése alapján a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, míg a felperesek által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét a rendelkező részben foglaltak szerint leszállította.

[33] A másodfokú perköltséget illetően az ítéltábla abból indult ki, hogy mivel a per főtárgyára irányuló felperesi fellebbezés alaptalan volt, ezért a másodfokú eljárásban a felperesek pervesztesnek tekintendők, függetlenül a perköltségére vonatkozó fellebbezésük eredményességétől. Ezért a felperesek viselik a fellebbezéssel felmerült saját másodfokú perköltségüket a rPp. 78. § (1) bekezdése alapján, és mivel az alperesnek a másodfokú eljárásban megtérítést igénylő igazolt költsége nem merült fel, erről az ítéltábla sem határozott. A másodfokú eljárásban is pervesztes felperesek személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Győr, 2021. december 9.

Dr.Ferency Tamás s.k
a tanács elnöke

Dr.Bajnok István s.k.
előadó bíró

Dr.Szabó Péter s.k.
bíró